

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljen	K 24-	v upravnosti prejemam:	
celo leto	12-	celo leto	K 22-
pol leta	6-	pol leta	11-
četr leta	2-	četr leta	5-50

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 8, (l. nadstropje levo), telefon št. 34.

Vstaja Poljakov.

V poslanski zbornici je bila združena armada »Slovenske Enote« in socijalnih demokratov pri glasovanju glede 182 milijonskega posojila premagana in poražena. Med tistimi, ki so glasovali za vlado so bili tudi Poljaki. Šli so za vlado in boj, ga zato izbojčevali in rešili vlado in si.

Naslednji dan pa je poljski klub prizoril pravo vstajo zoper to isto vlado in manjka jih samo las, da vlada voležala na bojišču. Rešila si je vlaganje s tem, da je takoj in brezgajno kapitulirala.

Povod poljski vstaji so dale finančne razmere.

Te finančne razmere so naravnost strašne in da jih v časih demokratičnega volilnega reda ljudstvo dolon prenaša je več kot čudovito.

Kakor je posneti iz razprav v proračunskem odseku je bilo 31. decembra 1906. v državnih blagajnah 707 milijonov gotovega denarja; 31. decembra 1908. jih je bilo še 572 milijonov. Danes so blagajne prazne, prabljeni so vsi ti milijoni. Še več? Lada je najela še posojila in sicer 1908. leta 150 milijonov, 1909. leta 20 milijonov, 1910. leta 138 milijonov. Od leta 1908. je to vlagala poleg vseh dohodkov, ki je imela, potrosila 572 milijonov, ki so preostali v blagajnah in 508 milijonov, ki jih je vzele na posodo.

Pri vsem tem je pa v proračunu letosno leto še 70 milijonov priankljaja in hoče vlada najeti še 82 milijonov posojila.

To so obupne razmere, toliko upnejše, ker v nobeni državi niso vna bremena tako visoka kakor v Avstriji.

Nastali primanjkljaj je vlada hoda pokriti z novimi davki, ker pa jih ne more dobiti in je tudi male panja, da bi jih pri sedanjih razmerah v parlamentu dosegla, je pomala na jaks pripraviti način. Crtala je proračuna izdatkov v znesku 70 milijonov. Crtala je seveda izdatke in produktivne, za ljudstvo koristne amene, izdatke za nove železnice, za nove ceste, za razne podpore in sploh vse stvari, ki jih ljudstvo potrebuje.

To je bil povod vstaji Pojakov. Se 27. oktobra lanskega leta je javni minister v državnem zboru skel, da bi bila za Avstrijo prava samota, če bi njen proračun izkazal deficit, da bo torej črtal iz proračuna blagajnik bo treba, da se ohrani ravno, da bodo izdatki pokriti z dohodki.

V soboto je pa kapituliral. Posaki so kategorično diktirali svoje pravice. Zahtevali so, da se morajo se črte točke zopet postaviti v proračun, naj dobi vlada za te izdatke denar koder hoče in zahtevali, da se morajo do konca leta urediti finančne razmere dežele — sicer bjevlje vlado. In vlada je takoj, v tipični hipu, brez pomislekov in brez obavljanja kapitulirala.

Tu se je pokazalo kako močajo Poljaki in kako spremeno vodijo politiko. Ce je kaka politika dobra, kaže to na njenih uspehih.

Vstaja Poljakov je bila v prvi instanci zoper finančnega ministra, oziroma zoper njegov proračun. Kar so Poljaki v tem oziru zahtevali, so vse dosegli.

Povrh so pa vladu še dali migrati, ki ne bo ostal brez posledice. Iztekel so obžalovanje, da vlada sploh ni storila nobenega resnega koraka, da se konsolidirajo parlamentarne razmere in poverili so izvrševalnemu odboru poljskega kluba nalogo, da v tem oziru stori kar se mu zdi praverno.

Vlada v resnicu doslej ni ničesar storila, da bi bila prisla do kakega razumevanja s »Sovansko Enoto«. Hraniti je hotela le sebe in svoj sistem in vse sredstvi se je branila konstrukcije ministrstva. Po zmagi

vlade in njene večine nad združeno vojsko »Slovenske Enote« in socijalnih demokratov v četrtek je bila še bolj odločena, ohraniti sedanji sistem in se ubraniti veake rekonstrukcije. Zdaj pa so se Poljaki oglašali proti temu in hočejo vlado strmoglaviti, če se ne porazume s »Sov. Enoto«. Seveda je pri tem pomisliti, da se Poljaki ne bodo nikdar zavzeli za porazumlenje s »Slov. Enoto«, če bo delala politiko, kakor jo delata Udrži in Snusterši in bo torej od »Slov. Enoto« same odvisno, če bodo mogli Poljaki zanjo iti v boj ali ne.

Za slovenško šolo v Kopru.

V Kopru — tem italijanskem gnezdu je veliko število slovenskih otrok, ki po samopašnem gospodstvu irredentističnega deželnega odbora istrskega in vsled malomarnosti avstrijske vlade nasproti Slovencem in istrskim Hrvatom še danes nimajo slovenske šole, kjer bi se poučevali v svoji mili materinščini.

Vsi ti številni otročiči so primorani zahajati v ultra italijanske šole, kjer se jih previdno zastruplja v ultra italijanskem duhu in vceplja v njih duše v sreča sovraštvo do lastne krvi, do svojih staršev in naroda svojega.

Kaj postane iz takih otrok, take mladine slovenskih staršev, nam žalostno priča veliko število renegatov, ki ob vsaki priliki nastopajo z veliko hujšo strupenostjo proti lastnemu narodu, kakor to delajo proti nam pravi tujerodeci. Poturica je hujša od Turka!

Temu žalostnemu dejству vsaj deloma odpomoči in ob tej priliki spomin svojega blagega — tragične smrti vsled železniške katastrofe v Miljah umrlega — prijatelja in rodnika sodnika Josipa Simčiča primerno počastiti, so koprski slovenski rodoljubi razposlali med svoje rojake nasleden rodoljuben poziv:

Slovenec, rodoljubi!

Da počastimo spomin svojega blagega prijatelja in rodoljuba, sodnika Josipa Simčiča, ki je z nami živel in čutil, nameravamo na brati znesek v podporo slovenske šole v Kopru, ki bo načrtovan v trajen spomin blagopokojnika, na njegovo ime v tukajšnji posojilnici.

Obračemo se tudi do Vašega blagoroda, da blagovolite prispevati s kakoškim koli zneskom v ta blagodelni name.

Z rodoljubnim pozdravom in z odličnim spoštovanjem.

Začasni odbor za ustanovitev slovenske šole v Kopru:

Dr. Černe I. r. Dominik L. r.

Temu pozivu se pridružujemo tudi mi z željo, da se vsakod, komur le mogoče, odzove prošnji koperskih rodoljubov, ker bo s tem najlepše počesčen spomin blagega pokojnika Simčiča, a ob enem pomagamo koperski slovenski deci, da se bo izobraževala v svojem mitem materinem jeziku in se tako obvarovala pred izginom v morju tujinstva.

Prispevke bi bilo dospolati na slovensko hranilnico in posojilnico v Kopru, ali pa dr. Černetu, odvetniku v Kopru.

Uradniški konsum v Novem mestu.

(Dopis iz uradniških krogov.)

Prav nobenega članka bi ne bilo treba pisati o tem, ne citira, ne ultira. Saj se kosum ni ustanovil iz kakega nasprotstva do vseskozi spoštovanih in narodnih tukajšnjih trgovcev, marveč iz potrebe. Vsak si pomaga, kakor si more. Saj so gg.

izkušnja vsek dan zvečer izvedeni modeli in prenese.

Inserati veljajo: petrostopni peti vrsta za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijsih po dogovoru.

Upravnosti naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Poznana Knafilova velja 10 vinovkov.

Na plimena naročila brez istodobne vnosljive naročnine se ne ozira.

Narodna tiskarna telefon št. 88.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	K 25-	za Nemčijo:	celo leto	K 28-
celo leto	13-	celo leto	6-50	za Ameriko in vse druge dežele:	2-30
pol leta	6-	na mesec	2-30	celo leto	K 30-
četr leta	5-50				

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znamka

Upravnosti: Knafilova ulica št. 8, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Politika pa je v našem konsumu izključena in naša politična značajnost nad vsak dvom vzvišena.

Parlament.

Poljski klub proti vladi.

Kakor strela z jasnega neba je prišla poljska resolucija proti Bilinskemu in proti celi Bienerthovi vladi. V četrtek so se vladne stranke triumfirale zaradi izida glasovanja o spremembah dnevnega reda, v petek zvečer pa jim je že »Poljski klub« pod predsedstvom prof. Glombinskega pokvaril vse njih veselje. Profesor Glombinski se je v petkovki seji brido pritoževal, da viadu ni nicesar storila, da bi izbojšala žalostne parlamentarne razmere; batil se je — je dejal — da bo parlament vedno le dovoljeval nova posojila, vlada pa vkljub temu ne bo sanirala niti deželnih financ, niti reformirala davkov. In še žalostnejše je, da vlada vse, kar je bilo dosegelo v državnem proračunu, odstavlja in s tem jemlje ter hoče s temi postavkami čakati novih davkov ali pa kakega drugega pokritja. Odlasa z regulacijo rek, z zgradbo mostov in cest ter javnih poslopij in ne ustavljajo niti šol, ki so bile v državnem proračunu dovoljene. — Bilinski se je branil, in videc grozečo situacijo, takoj spremenil svoj finančni plan. Dejal je, da ne bo odložil nobene postavke proračuna, če mu parlament dovoli poleg zahtevanih 182 milijonov posojila še 40 do 50 mil. nadaljnega posojila. Nato pa je »Poljski klub« sklenil sledenje resolucijo: »Poljski klub je pri volji dovoliti posojilo 182 milijonov in obenem novo posojilo v pokritje primanjkljaja, če vlada takoj zopet vpostavi odstavljenje postavke proračuna za leto 1910. — »Poljski klub« zahteva, da vlada začne s naciono deželnih financijs v letu 1910. Če se vlada ne bo ozirala na te zahteve, je »Poljski klub« ne bo več podpiral.« Parlamentarni komisiji »Poljskega kluba« pa je bila izročena v študiranje sledeča resolucija: »Poljski klub« izreka obžalovanje, da vlada ni začela nobene resnične akcije za konsolidacijo parlamentarnih razmer in sestavo večine za parlamentarni delavni program. — Da brez vsega vzroka in potrebe ni dala parlamentu časa za rešitev številnih ljudskih potreb.

Nemški listi skušajo seveda veliki pomen teh resolucij znižati, češ, da je to bil samo osebni dvoboj med Bilinskim in Glombinskim. Nemški listi seveda čisto dobro vedo, da to ni resnica in da so te resolucije nov dokaz o nevzdržljivosti Bienerthovega sistema.

Proračunski odsek.

V sobotni seji proračunskega odseka je minister Blinski dal pojasnila o stanju državne blagajne. Korosev predlog, naj se odsek odgovodi do torka, je bil s 3 glasovi večine odklojen. Minister Blinski je zahteval, da ostanejo njegova izvajanja zaupna; to je bilo tudi sprejet, akoravno so — kakor pravijo — vsa izvajanja Bilinskega in tudi domobranskega ministra Georgija pravzaprav javna tajnost.

Nato je govoril posl. Hrášky, ki je dejal, da bi pomenilo zaupanje vladi, ko bi mladočeka stranka glasovala za pocojilno predlogo. Vlada pa tega zaupanja ni vredna. Tudi poslanec Kotlár pravi, da češka agrarna stranka smatra dovolitev posojila za stvar zaupanja. Češki agrarci bo glasovali proti predlogu. — Minister Blinski najprej zavrača trditev, da vlada bagatelizira parlament. V sedanjih razmerah pa se seveda lahko zgodi, da se vlada ne drži vedno forem, ki jih predpisuje ustava. Tako je bilo glede 22 milijonov, ki jih je potrebovala delčina bramba. Minister negotavlja, da niti on niti nje

govki kolegi niso nikdar imeli namežnico žaliti parlament. Minister govori nadalje o vprašanju balgajnične govorine. Na to vprašanje je zaradi velikega števila blagajnic težko odgovoriti. Ampak enkrat hoče vso stvar natančno razložiti in pokazati, da je v resnicu k dispoziciji efektivno le 60 do 70 milijonov. — Kar se tiče započavljanj postavk pravi minister, da to ni nič novega. Datira še od jeseni. Deficit znaša okoli 70 mil. Da se ta deficit pokrije, je minister predlagal več novih davkov. Dokler pa teh davkov ni, je morala vlada nekaj ukremiti, da se izognede finančni katastrofi. Zato je teh 70 mil. razdelila na posamezne resorte in započivala nekatere postojanke. Ta započavljanja ne bodo prenehala, tudi ko vlada dobije 182 mil. posojila, kajti to posojilo je nadomestilo za to, kar se je bilo izblagajnic že prej vzel. Če bi moralni pa iz teh 182 mil. plačevati tudi započavljanje postavke, bi po 3 do 4 mesecih spet zmanjkalo denarja. Proračunski odsek naj najde pot iz te zagate. Minister ne soglaša s tem, da se napravi nov dolg na deficit. Prosip, naj se nikar ne zahteva pokritje odloženih izdatkov iz onih 182 milijonov, kajti v 3 do 4 mesecih bi bili spet tam kjer danes. — Posl. Steinwender se zahvaljuje ministru, da je opustil navadno smatrati blagajnično gotovino za tajnost. Misli pa da 182 mil. popolnom zadostuje za vse. Prav gotovo pa bi zadostovalo 200 milijonov. — Minister Bilinski pravi, da bi bilo treba 220 do 230 mil. Nato se seja zaključi. Prihodnja seja v pondeljek popoldne.

Posl. Udržal in Poljaki.

Posl. Udržal pravi, da ni res, da bi bil govoril o nezanesljivosti Poljakov. Na dotednem shodu o Poljakih sploh ni govoril.

Revčina opatijskih poštnih uradnikov.

Kolikokrat se je že pisalo o revčini opatijskih c. kr. poštnih trpinov, koliko prošenj so že ti ljudje poslali na vse strani, bili osebno pri raznih faktorjih in jih presačili, da bi se kaj storilo za te uboge c. kr. trpine, a bilo je vse zmanjšano. — Menda si je vsak od teh visokih gospodov sam pri sebi mislil, glavno je, da jaz nisem lačen in da

mo ravnateljstvo štedi z povišanjem plače, dela enako tudi z silami, katerih se vedno pol premalo pošilja v senziji v Opatijo. To vse pa gledajo osebe, ki bi mogle storiti temu konec, z mirnim očesom in se gladijo po svojem debelem trebuhu, in če je potreba upravo šikanirati, so tudi takoj na mestu, da vsaj pokažejo, da tudi oni nekaj delajo. Temu moralno bi se pa storiti konec. Apeliramo v imenu ljudstva, ki to vse vidi in ve in se zgraža, da se ukrene potrebno, da se tem trpinom olajša življenje s tem, da se jih plača, če že ne bolje, kakor so njih tovariši na Reki, pa vsaj tako, kakor so oni plačani, in da se njim breme, ki ga sedaj nosijo, olajša na ta način, da se pošlje več moči tu sem in končno, da se jih nezdražih, temnih in zaduhlih sedanjih prostorov reši s tem, da se sezida že zdavnaj projektovano novo poštno poslopje.

Dnevne vesti.

+ Sumljiva gorečnost. Vsled klerikalnih perfidij, vsled podle gonne, ki so jo klerikaleci vodili kar tri tedne proti »Zvezi južnih Slovanov«, smo bili primorani, spraviti v javnost različna dejstva, ki so pokazala, kako **nelojalno, zavratno in nehonetno** so klerikaleci v državnem zboru ravnali proti »Zvezi južnih Slovanov«. Klerikaleci niso »Zvez« poznali, niso se zanjo drugače menili, kakor da so proti njej intrigirali. Zdaj naenkrat pa so v svojih dušah našli gorečo ljubezen do te »Zvez«, zdaj naenkrat jo hočejo objeti in pritisniti na svoje srce. Tisti dr. Šusteršič, ki je prej brutalno in prepotentno pogazil vse predpogoje skupnega dela, se naenkrat silno vnema za skupno delo. Ta gorečnost je sumljiva. Samo naiven otročaj bo verjel, da izvira ta gorečnost iz spoznanja, da se s skupnim delom da več doseči, kakor z razcepljenostjo. Mar je kletikalcem za skupne narodne koristi! Izdali so za strankarski profit še najvažnejše skupne narodne koriesti in izdali jih bodo zopet pri prvi priliki. Kaj torej tiči za to naenkrat vzplamtelo gorečnostjo, kaj se skušava za to vnemo za novo skupno organizacijo Jugoslovanov? To je edino vprašanje, ki se vsakemu vsiljuje in čudo golemo — noben človek neče verjeti, da tiči za tem kaj dobrega in poštenega.

+ Živinozdravniki in kranjski deželni odbor. Nobene druge kronovine v državi deželni odbor ne zanemarja veterinarstva in ne ignorira živinozdravnikov tako, kot kranjski. Veterinarske razmere, v kolikor spadajo v področje dežele, so na najnižji stopnji, službene razmere deželnih živinozdravnikov najobupnejše. Zato beže živinozdravniki nele iz deželne službe, v kateri je danes le še par živinozdravnikov - penzionistov, marveč iz dežele sploh in kranjski rojaki si morajo iskati kruh na Štajerskem, Hrvatskem, v Srbiji in drugod. Na Štajerskem, Koroškem in drugod znajo deželni odbori ceniti važnost sodelovanja živinozdravnikov za živinorejo, zato so v teh deželah poverili za to stremljenje najvažnejše mesto, mesto živinorejskega nadzornika, živinozdravniku. — Naš deželni odbor v tem oziru ne pozna živinozdravnikov in je za živinorejskega nadzornika imenoval inferiornega strokovnjaka, katerega mestu je moral že po preteku najkrajšega časa radi nesposobnosti na novo razpisati. Drugod se pri snovanju živinskih zavarovalnic, pri nakupu plemenske živine, v prvi vrsti upošteva živinozdravnike. Naš deželni odbor bi najraje ustanovil deželno živinsko zavarovalnico brez živinozdravnikov. Po kakih strokovnjakih pa kupuje plemensko živino in kako živino kupuje, o tem bo javnost imela še priliko kaj več izvedeti. Če še omenjamo, da so klerikalci z nemškimi veleposestniki v zadnjem zasedanju deželnega zbora skušali uvesti tečaj za živinozdravniške mazače, je jasno, da živinozdravniki od deželnega odbora ničesar pričakovati nimajo. Radi tega pa je umljivo, da zahteva njihova stanovska dolžnost, da se v svoji strokovni organizaciji — »Kranjski skupini društva avstrijskih živinozdravnikov« kar najtesneje združijo in s samopomočjo zboljšajo tudi v kranjski deželi desolatne veterinarske razmere. In če je njihova strokovna skupina sklenila, da bo sama prevzela organizacijo živinorejskih predavanj po živinozdravnikih, je storila edinole pravilen sklep. Saj je znano, da so začeli zadnji čas klerikalci pod raznimi tvrdkami pripeljati gospodarske tečaje, h katrim so pristransko nekako hlapčevsko komandirali tudi od njih tako prezirane živinozdravnike, znano je, da so jim ravno predavanja živinozdravnikov privabilo največ poslušalcev, ravno tako znano pa je, da so klerikalci te gospodarske in strokovne tečaje politično izrabili in jih

po zvršitvi preklicali za delo in uspeh S. L. S. Če se živinozdravnički ne puste klerikalcom več politično izrabljati, store samo prav. — »Kranjska skupina društva avstrijskih živinozdravnikov je streglo strokovna skupina, ki ne pozna politike. Odbor je v rokah mož, ki se niso še nikdar počeli s politiko. Če v sobotnem »Slovencu« dr. Lampe ali kdo drugi napada živinozdravniško strokovno organizacijo, mu to kot dejelnemu odborniku malo pristoja. Klerikalci bi radi zasuijili živinozdravnike tako, kot hočejo učitelje. Živinozdravnički pa so se organizirali in se ne dajo od nikogar politično izrabljati. Kdor hoče pa strokovna, živinozdravniška predavanja, pa mu je njihova organizacija na razpolago. Dopisnik v sobotnem »Slovencu« vidi v sklepu živinozdravnikov »liberalne spletke«, »Hribarjeve trabante«, »liberalno kuratelo«, »predrznost«, »propagando za svobodno misel« itd. Trn v peti mu je tudi »živinozdravnik Ribnikar, ki ni noben funkcionar društva. Vse kaže, da so se »Slovenčevemu« člankarju na pravile spletke v — možganih.

+ **Značilno.** V rubriki »Gospodarstvo« čitamo v »Občinski upravi«: »Iz seje občinskega odbora v Črnem vrhu nad Idrijo dne 19. januarja t. l. Sklene se, da morajo biti vse gostilne v Čnem vrhu med 10. mašo ob redeljah in praznikih zaprte. V tem času ne sme biti v gostilni gostov; izjemoma le tujei se smejo postregati tudi ob tem času. Gostilničar, ki bi zoper ta odlok pregrešil po razglasitvi tega ukaza (!), se bo kaznoval z globo od 2 do 20 kron. Gostilne bode nadzoroval občinski sluga. (Posnemanja vredno!) Bravo občinska uprava! Res zelo modro so ukrenili klerikalni občinski očetje v Črnem vrhu nad Idrijo! Samo vprašanje je, če ne bo obrtna oblast tega nadvse značilnega ukaza razveljavila, ker pomenja ta nepostavno poseganje v njeno področje. In učeni urednik dr. Vladimir Pegan pravi, da je to posnemanja vredno! Občina naj torej opravlja posel cerkvenega priganjača. Ali je res tako slabo z versko go rečnostjo te tako klerikalne vasi, da je treba se posluževati takih sredstev, da cerkev ni prazna. O umejemo dobro. Ljudstvo je do grla sito večrega političnega hujskanja v cerkvi, pa raje sedi v krčmi pri koristnem razgovoru, kakor pa poslušati klerikalne predavanja. Hvala na vrednoj

kalne strupenosti raz lece. Kako stališče bo zavzela krčmarska zadružna v varstvo interesa obrtnikov. V dobi klerikalne vlade bi obrtnik res ne smel zaslužiti borega, vse naj sprav cerkev svojo nenasitno bisago. Občinski upravi bi prav resno priporočali, da v najkrajšem času otveri podlistek »Boltatu Pepe«. Le tega se ji še manjka, pa bo list popoln za klerikalne občinske može! Le tako dalje!

— **Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj** je imelo preteklo soboto svoj drugi občni zbor. Zborovanje otvoril društveni predsednik deželnih poslanec dr. Oražen, pozdravi v lepem številu došle člane ter navzočega deželnega odbornika dr. Iv. Tavčarja. — O društvenem delovanju v minolem letu poroča tajnik Petrič. Iz njegovega poročila povzamemo sledeče: Društvo je razdelilo svoje delovanje na pet delokrogov in sicer na politični, narodnoobrambni, gospodarski izobraževalni in notranje društveni delokrog. Iz političnega društvenega delovanja je omeniti zlasti to, da je društvo poseglo v lanske občinske dopolnilne volitve. Priredilo je več sestankov in velik javen shod. Gostovo ni bila mala zasluga društva, da so kandidati narodne napredne stranke dobili 300 glasov več kot prejšnje leto. Z ozirom na nasičeno klerikalne večine v deželnem zboru, je sklical društvo 5. novembra l. l. javno društveno zborovanje, na katerem je predsednik dr. Oražen govoril o škodi, ki jo ima cela dežela, zlasti pa meščanstvo od klerikalne deželnozborske večine. Društveniki so napravili tudi izlet na Ig, kjer so prisostvovali političnemu shodu, na katerem sta govorila dr. Oražen in dr. Novak. — Na narodno - obrambnem polju je društvo doseglo, da se je ustanovil »Narodni sklad«. Dvorski okraj se je zavezal, da prispeva v ta sklad 1320 K 60 v na leto. Ampak žal, da se s pobiranjem teh prispevkov še vedno ni pričelo. — K obrambnemu skladu šolske družbe je društvo prispevalo 200 K, za božičnico ji je darovalo 20 K. Iz gospodarskega društvenega delovanja je omeniti prizadevanje, da se ustanovi na Tržaški cesti poštna filialka. Tržaško namestništvo pa ima toliko smisla za potrebe prebivalstva, da je postavilo filialko par korakov od glavne pošte, dočim je na Tržaški cesti še vedno ni. Po prizadevanju društva se ustanovi s prihodnjim letom na Tržaški cesti policijska stražnica. Tudi je društvo po predsedniku zelo srečno poseglo v štrajk uslužencev električne telefonske. — Dru-

štvo se je lotilo tudi izobraževalnega dela. Peleg bogato knjižnico, ki jo nudi svojim članom, je priredilo društvo tudi tri predavaanja. Predavali so gg. Škulj, dr. Marn in dr. Oražen o raznih predmetih. Društvo je priredilo tudi več sestankov. število članov se je pomnožilo od 102 na 141 pomnožilo se bodo pa že bolj, da bodo društveniki še bolj vneto delovali na društvo. — Nato poroča blagajnik Milko Krapež o denarnem stanju. Dohodkov je bilo 588 K 20 v., izdatkov 508 K 42 v.; prebitok 77 K 78 v. Ta svota se je pa v letočnjem letu že znatno pomnožila. Vrednost društvenega inventarja znaša 1141 K. — O knjižničnem stanju poroča knjižničar Petrič. Knjižnica zelo lepo napreduje. Dočim je štela lansko leto 368 knjig, jih ima že sedaj 477. Za tako lep napredok gre zahvala raznim dobrotnikom, ki so darovali po več knjig. Popraševanje po knjigah je tako veliko, da mnogokrat ni mogoče ljudem postreči. Manjka pa pred vsem več leposlovnih del Jurčiča, Kersnika, Tavčarja in Trdine. Zlasti pa se pogreša mladinskih spisov. — Vsa tri poročila so bila z odravljanjem sprejeta. Pri nato vršecih se volitvah so bili izvoljeni za predsednika: dr. Oražen; za odbornike: Ferdo Primožič, Fran Škulj, A. Petrič, M. Krapež, Fran Kraigher, R. Korene, Fran Kušar, Ivan Rak in Josip Kunstler; za namestnike: Fr. Hribar, Ivan Ženko, Fran Rak, Ivan Jeler in Ivan Traun; za računske pregledovalec: Janko Colnar, Karel Meglič in Fran Gradišar; za namestnika: Fran Oblak. — Pri slučajnostih so se oglašali razni govorniki, ki so vsi povdarjali potrebo složnega in vstrajnega dela. Tudi v Ljubljani moramo paziti na delovanje nasprotnika, ki je začel v zadnjem času spletkariti s svojimi zakotnimi sestanki. Ožive naj se zopet shodi, poučuje naj se ljudstvo, da spozna svoje izkorisťevalce. — Predsednik dr. Oražen obljubi v svojem zaključnem govoru, da se bo upoštevalo želje zborovalcev, in da se v najbližji bodočnosti prične s prirejanjem shodov. Vsak posameznik, vsaka organizacija naj razširja napredne ideje. Če bodo organizacije storile svojo dolžnost, je gotovo, da jih bo tudi izvrševalni odbor narodno - napredne stranke vedno upošteval. Velika naša napaka pa je, da gremo z vso odločenostjo v boj šele takrat, kadar je nevarnost največja. Upa, da bodo uspehi naše politike ob letu mnogo večji.

— **Ciril - Metodov muzej** name-
rava prirediti šentjakobsko - trnov-
ska podružnica Ciril - Metodove
družbe v nedeljo, ob priliki jurjeva-
nja na ljubljanskem Gradu. Ta mu-
zej bi obsegal tudi poseben oddelek
za ženski spol. Ta pa gotovim gospo-
dom ni všeč, in kakor se čuje, se ho-
če na vsak način preprečiti, če ne
ves muzej, pa vsaj omenjeni oddelek.
V tem oddelku bi se namreč videlo,
kaj naj stori ženska, da je možu po-
sebno všeč. Ali je to kaj tako hude-
ga? Vstop bi imel samo odrasel žen-
ski spol, pod 16. letom bi se nobena-
ne spustila v ta oddelek. Kakor se
vidi, je skrbljeno, da nihče ne bo kaj
takega videl, kar še ni zanj, razvid-
no je pa tudi, da so gotovi faktorji
tako pripravljeni, stvari, ki ima ta-
ko plemenit namen, kakor so prire-
ditve v prid naši šolski družbi, kolikor
mogoče škodovati. Ciril - Meto-
dova družba je res pekoč trn v peti
naših narodnih sovragov, ki ramo
ob rami preže, kdaj bi jo uničili, a
da bi nam delali sitnosti že pri takih
stvareh, zoper to **najslovesnejše pro-**
testiramo! — Kakor čujemo, je že
primerno ukrenjeno, da se zlobne
nakane nasprotnikov ne uresničijo.

— **Izzivanje nemških dijakov.**
Včeraj, ob 3. popoldne, se je po Hil-
serjevih ulicah podila četa nemških
realcev v burševskih čepicah, ki jih
jim je dovolilo nositi ravnateljstvo,
češ, da te kapice nimajo ničesar iz-
zivalnega na sebi, ter prepevala »Die
Wacht am Rhein«. K sreči v tem ča-
su ni bilo ljudi na ulici, sicer bi se
bilo nemčurskim mladičem slaba go-
dila. Višek impertinence je to, da si
upajo mlečnozobi fantalini izziva-
ti v Ljubljani ob belem dnevu s pet-
jem vsenemške ščuvalne pesmi »Die
Wacht am Rhein«. Nemški frkolini
si dovoljujejo takšne provokacije,
ker vedo, da jih v vsakem oziru šči-
ti ravnateljstvo in da se jim prav
nič ne zgodi, če se še tako pregreše
proti šolskemu disciplinarnemu re-
du. Treba bo vsekakor spregovoriti
resno besedo o razmerah na tukaj-
šnji realki in z veliko metlo pomesti
ta Avgijev hlev.

— Koncert »Glasbene Matice«.
K jutrnjemu koncertu bodi še pri-
pomnjeno, da pevski zbor izvaja sa-
me najnovejše slovenske skladbe.
Koncert hoče biti dokaz, koliko smo
Slovenci zadnja leta storili na glas-
benem polju. Revija ali nekaka raz-
stava hoče biti, koliko smo napre-
vali, do kolike stopinje smo prišli,
in sicer v podukeiji in v reprodukci-
ji glasbenih umotvoredov.

— Jugoslovanska enciklopedija.
V soboto je bila eno znanstvenega

odsotka »Matice Slovenske«; na dnevnem redu je bilo vprašanje o »Jugoslovanski enciklopediji«. Seje so se udolžili tudi gosp. Tadija Smičiklas, predsednik »Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti« v Zagrebu; prof. dr. Milan Seneca iz Zagreba in prof. dr. M. Murko iz Grada.

— Uradniški bratstvo in poso-
jilni konsorci v Ljubljani je imel v
soboto svoj redni občni zbor ob ži-
vahnji udeležbi članstva. Občni zbor
je vodil podpredsednik g. Albin Se-
men, ki je po jedernatem nagovoru
poročal o delovanju I. splošnega
uradniškega društva Avstro-Ogrske
v letu 1909 in o poslovanju v pretek-
lem letu. Iz bilance je povzeti, da je
bilo koncem leta deležev za 66.265 K
50 v, skupni rezervi znašata 7560 K
48 v, izposojil 47.000 K; posojil
118.380 K 60 v, v blagajni 6829 K
13 v. Čisti dobiček znaša 3412 K
87 v, največji odkar obstoji konsor-
cij. V imenu nadzorovalnega odbora
je poročal g. Avgust Zajc, ki je na-
znanil, da so računi v redu, predla-
gal absolutorij odboru in pa razdeli-
tev 5 % dividende vsem članom.
Predlogi odbora in nadzorstva so
bili soglasno sprejeti, prav tako so se

odobrila običajna vsakoletna poročila glede hranilnih vlog, obrestne mere, izmere posojil. Nato so se vršile volitve v načelstvo, in so bili soglasno izvoljeni gg.: Maks Lilleg, Ivan Podgornik, Albin Semen, dr. Fran Windischer za člane; za namestnike gg.: Veličan Fink, Josip Skalar, Ivan Zajec. V nadzorstvo so bili voljeni gg.: Bertram Götz, Anton Lovše, Viljem Lukesch, Josip Šarabon za člane, za namestnike gg.: Henrik Drastal, Karel Urbančič. Po dovršenih volitvah se je oglasil k besedi g. dr. Fran Windischer in kaže na soglasnost volitev povdarjal zadovoljivo dejstvo, da se je povrnila v konsorcijskem zopet složnost. V odboru je v preteklem letu po izvršenem kompromisu vladalo lepo soglasje, kakor je potrebno v strogo gospodarski organizaciji, zato je upravičeno upanje, da bode odslej mogel konsorcijski čvrsto napredovati. Potem je predsednik zaključil občni zbor. Novo načelstvo se je nato takoj konstituiralo in volilo za predsednika g. nadkomisarja Albina Semena in za podpredsednika g. nadupravitelja Maksa Lillega. — K.

— Predavanje o umotvorih slovenskih umetnikov, razstavljenih v Jakopičevem paviljonu. Kaže se, da nismo prorokovali preveč, ko smo o

močno preročeval preveč, ko bilo v priliki otvoritve Jakopičevega umetnostnega paviljona dejali, da ta institut utegne utemeljiti novo dobo v umetniškem življenju slov. javnosti. Naši v resnici požrtvovalni umetniki so si takrat začrtali obsežen kulturnen program, katerega sedaj točko za točko in korak za korakom z vso nesebičnostjo pravih idealistov tudi v resnici izvajajo. Z razstavljanjem svojih umetnin ne zasledujejo zgolj praktičnih, gmetnih ciljev, temveč gre jim v prvi vrsti za to, da navajajo občinstvo, da se končno nad naivno ogledovanje umetnin povzpne do zavestnega motrenja, naučiti hočejo občinstvo, da ne bo samo gledalo, temuč tudi videlo in resnično uživalo. V isti namen prirejajo tudi predavanja. Tako je prosto soboto predaval akad. slikar g.

slo soboto predaval akad. slikar g. Peter Žmitek o razstavljenih umotvorih. Stopaje od slike do slike je v poljudnih besedah tolmačil, kaj je posamnega umetnika napotilo do tega, da je ustvaril baš to in to delo, kaj ga je tisti hip, ko je podobno izvrševal, najboj zanimalo, kaj je hotel ustvariti in v koliko se mu je to, kar je hotel, tudi v istini posrečilo. Iz tega analistično-kritičnega stališča se je tudi dotikal pogreškov na posamnih umetninah, opozarjal na prednosti itd., izkratka pojasneval je umetnine po tisti, pri nas edino upravičeni metodi, katero je pisatelj Iv. Cankar ozmerjal kot profesorsko, češ, da ogleduje skozi očala, ne da bi sodila s srcem. In tako je g. Žmitek znal doseči, da je mnogobrojnemu poslušalstvu vceplil marsikatero plogenostno kal, podal marsikatero uspešno napotilo. Zato mu gre na njegovem nesebičnem trudu topla zahvala. — To pot se je bavil g. predavatelj le s slovenskimi umetniki. Ko bode prihodnjo soboto popoldne svoje predavanje nadaljevali, bode govoril o Srbkinji Petrovičevi in v resuméju podal splošno karakteristiko posamnih slov. umetnikov kakor tudi razjasnjeval njihovo stremljenje. Zato že danes opozarjam na to predavanje. — Poslušalstva se jo zbralo nad pričakovanje obilo, bilo žih in podatih dom in zaspedez. Za

jih je nad sto dam in gospodov. Zlasti nas je razveselio, da se je dijastvo (in sicer s prve drž. gimn.) predavanja udeležilo v tolikem številu. Naj bi gg. vodje srednjih šol v zmislu ministarskih naredb glede povzdi-ge estetične vzgoje uplivalo na učen-ce, da danih prilik ne zamude. Dež predsednik g. baron Schwarz je svojo odsotnost opravičil. — Včeraj v nedeljo je g. Žmitek zopet predaval na še poljudnejši, najširšim krogom-primeren način. To živahno gibanje

nas v istini veseli, saj smemo upati,
da so to znaki odločnega napredka
na polju slov. estetičnega življenja.
Fr. K.

— »Narodna delavska organizacija« v Ljubljani je ona privlačna sila, ki si je popolnoma osvojila narodno občinstvo ljubljansko. S polnim pravom lahko trdimo, da tolikih simpatij ne uživa nobena enaka organizacija, nobeno enako društvo. To je jasno pokazal sinočni družinski večer v areni Narodnega doma. Dasi je bilo jako neugodno vreme, in dasi je dal dramatični odsek N. D. O. »Divjega lovca« že dvakrat na spored, je vendar še tretjikrat privabil toliko občinstva, da je bila arena natlačeno polna. — Po kratkem nagonu tov. S. sta se uprizorila Finžgarjev »Divji lovec« in kuplet »Pepeček, občinski tepček« v popolno zadovoljnost občinstva. Vsi igralci so prav dobro rešili svoje vloge. Po predstavi se je razvila prav domača zabava, k čemur so mnogo pripomogli izvrstni tamburaši — Prepričani smo, da bo narodno občinstvo v največjem številu posetilo tudi prihodnje predstave, da tako s svojimi malimi prispevki pripomore mladim narodnjakom k čim največjemu obisku svojih tržaških tovarišev.

— **Zabavni večer slov.** trg.
društva »Merkur« je privabil v soboto v Švicarijo toliko občinstva, da je bila velika dvorana polna. Za zabavo sta skrbela društveni pevski zbor in oddelek Slov. Filharmonije. Pevski zbor je zapel pod vodstvom društvenega pevovodje g. Prelovec več pesmi, ter žel obilo priznanje. Posebno je ugajal »Pastir« s solistoma gg. Jež in Štamcar, katerega se je moralo ponoviti. Tako se je zabavni večer v vsakem oziru lepo obnesel.

— Občni zbor pevskega društva »Slovan« se je vršil v nedeljo dopoldne v Trnovem. Predsednik poveda da se je v preteklem letu razpustil zaradi raznih neprilik mešani zbor. Župan je dovolil, da se vrše pevske vaje v otroškem vrtnu v Cerkveni ulici. Zahvaljuje se županu ter polit. in gospodarskemu društvu za Krakovo in Trnovo za naklonjenost. Odbor je imel 15 rednih sej, društvo je priredilo več zabav, ki so se večinoma še dosti dobro obnesle. Ona na Osojah pa je imela 200 K deficita. Članov je bilo 15 rednih in 35 podpornih. Dohodkov je bilo 982 K, stroškov pa 972 K. Odboru se izreče absolutorij. Nato se sprejme predlog, da zaradi pomanjkanja pevcev društvo začasno prekine svoje delovanje.

— Poskušen umor s strupom.
Pošiljatev je imela zunaj obliko prizme z nastopnimi dimenzijami: 11 cm dolga \times 4·2 cm visoka \times 4·5 cm široka. Dotična zaklopna škatljica iz kartona je rjave barve. Jako značilno je, da se dr. Gregorič komaj spominja, da je imel opravka z rodbino Hamerlitz; storilec je bil torej v zasebnih razmerah rodbine Hamerlitz tako natančno in v vseh detajlih poučen, torej tudi o že zdavnih le minogredočih ordinacijah prizadete osebe. Izmed oseb, ki so bie v kritičnem času na pošti, se je zopet zaslišala neka priča, katere izpoved je glede osobnega popisa neznanega odpošiljalca podala prav važne podatke, ki se povsem ujemajo z izpovedjo že zasljišanih oseb.

Roparski napad. Napaden in oropan je bil sinoči ob 10. neki ljubljanski slikar, ki se je vračal iz Štepanje vasi. Ropar mu je vzpel zlato uro z verižico in ves denar. Napad se je izvršil kakih 200 korakov od ljubljanskim izletnikom dobro znane Novakove gostilne »Speckhügel« proti mestu. Tu je tako nevaren kraj, na eni strani ceste gozd, na drugi globoka struga Grubarjevega kanala in hiše nobene blizu. Zato je ropar izvršil svoj posel nemoteno. Ropar je najbrže kak delavec iz Grubarjevega kanala, med katerimi je veliko sumljivih elementov. Jako potrebno je, da se prostor od Novakove gostilne do mestne meje ponoči razsvetli, napravilo bi se prav lahko nekaj električnih žarnic, da se človek ponoči lahko umakne, ako bi imel srečati človeka, ki se mu zdi sumljiv, kajti v temi pride na tem prostoru roparju naravnost v roke. Tudi neki posestnik, ki se je sinoči vračal s kolensljem iz Ljubljane je bil na istem prostoru od več delavcev iz Grubarjevega kanala napaden in bi bil najbrže oropan, da se ni branil z nožem in hitro konja pognal v dir. Na ta prostor opozarjamо mestno policijo, da bodo hodili stražniki prav do mestne meje in se tam pomudili. Sedaj hodijo samo do Poljanske mitnice. Prav potrebna bi bila v Štepanji vasi tudi orožniška postaja za čas kopanja Grubarjevega kanala.

Pavla Polak †. Nenadoma je včeraj v Tržiču umrla gospa Pavla Polak roj. Smolej, vdova velikega dobrotnika družbe sv. Cirila in Metoda gospoda Viljema Polaka. Blaga gospa in plemenita rodoljubkinja je bila v soboto še zdrava in čvrsta v Ljubljani, včeraj jo je zadola kap. valed katere je takoj umrla. Pogreb bo jutri. Pokojna gospa je včivala v

vseh krogih največje spoštovanje in iskrene simpatije. Ohranjen ji bo vedno časten spomin.

Dívji petelin na Javoraku. Pretekli teden je g. ravnatelj Jos. Brinar izselil in ustrelil na Javoriku pri Postojni divjčo petelina. To je v postojanskem lovšču prvi divji petelin, ki je bil uplenjen, od kar pomnijo starejši loveci, in ta lovski blagor je spodbodel nekatere druge lovece tako, da romajo zdaj dannan dan an Javornik — z večjim ali manjšim uspehom — iskat lovske sreče.

Samomor. V Spodnji Loki v brdskem okraju so dobili domači 21-letnega posestnikovega sina Franceza Maselja na hlevu mrtvego. Mrtvinski ogleda trdi, da se je pokojnik obesil, dočim starši to zanikajo, ker se boje, da bi sin ne bil cerkveno kopan. Eni zatrjujejo, da se je Maselj obesil radi tega, ker mu oče ni hotel dati denarja za v Ameriko, drugi pa pravijo, da radi neozdravljive bolezni.

Nagrado v znesku 40 K je priznala deželna vlada Antonu Poharju iz Močilnega, ki je bil rešil Antona Kodelo iz Njivice, da ni utonil.

Tečaj za pridelovanje zelenjave na Grmu. Kmetijska šola na Grmu priredi od 9. do 11. maja tridnevni tečaj za pridelovanje zelenjave z naslednjim sporedom:

V ponedeljek, dne 9. maja: Od 2. do 4. popoldne:

Važnost pridelovanja zelenjave na kmetijah in v okolici mest. Pridelovanje in razdelitev zelenjadnega vrta. Obdelovanje in gnojenje zemlje.

Od 4. do 5. popoldne: Praktično razkazovanje šolskega vrta. — **V torek,** dne 10. maja: Od 8. do 10. popoldne: Na-prava gorkih leh. Pridelovanje sadik in zgodnje zelenjave v gorkih lehah in na prostem. Dobava potrebnega semena. Naročevanje semena po cenikih. Kolobarjenje na vrtu in medsetve. Od 10. do 11. popoldne: Praktično razkazovanje na vrtu. Od 2. do 4. popoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjave za prodajo in domača raba. Od 4. do 5. popoldne: Praktično razkazovanje. — **V sredo,** dne 11. maja: Od 8. do 11. popoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjave. (Nadaljevanje.) Konserviranje in vkuhanje zelenjave za zimsko rabo. Od 2. do 4. popoldne: Vkuhanje zelenjave v šolski kuhinji. (Praktično.) — Oddaljenjem in podporo potrebnim udeležencem s Kranjsko, plača ravnateljstvo stroške za pot, in sicer le za železnično do Novega mesta, in za hrano po 2 K na dan. — Kdor se želi tečaja udeležiti, ali pa s podporo tečaja obiskati, naj se priglasi do 30. aprila pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. Tečaj je namenjen gospodnjam in kmetskim dekletem.

Cestno ograje so poškodovali kočevski zlikovci in napravili nad 100 K škode. Med Rečicami (Vrčičami) in med Brezjem so podrlj namreč kakih 80 m cestne ograje.

Zgorela je v Koluderjih pri Mokronogu štiriletna Bianca Derossi, hči italijanskega oglarja. Na veliko soboto je bila sama v baraki pri odprtih ognjišču, pa se je vnebo krilec. Tekla je goreča parkrat skrog barake ter se še bolj vnela. Prepeljali so jo v žensko bolnico v Novo mesto, kjer je umrla.

Slovenska obrt v Celju. Otvoril je v Novi ulici št. 11 sedlarško in taptarsko obrt Slovenec I. Strelee.

Slovenska posest v Celju. Veleposetno Savinski dvor pri Celju si je olastila posojilnica v Ribnici na Kranjskem. To je zlasti važno zato, ker obsega ta posest več stavbišč, ki se nahajajo v pomeriju celjskega mesta.

Med Celjem in kopališčem Dobrevo misijo nvesti, kakor se nam poroča, redno vožnjo z avtomobilom. Skrajni čas pa je že tudi, da se ozadenva kaj ukrene, ako se sploh e resno računa na poset teh topic.

Kolesarsko društvo »Danica« v Gorici naznanja, da se že vrše priprave za veliko sportno slavnost, katera se bo vršila dne 12. junija t. l. z jaka obširnim programom. Lepaki za prednaznanih so se že odposlali. Zjutraj dirka Ajdovščina - Gorica, popoldne Miren-Gorica, Šaljivo srečkanje, Šaljiva pošta, srečkanje za fini novo dvokolo, javni ples, umetni ognji itd. Slavnost se bo vršila na obširnem prostoru pivovarne Gorjupa. Nudilo se bo slavnemu občinstvu dovolj zabave. Priglasilo se je že sedaj več dirkačev, med temi tudi naši bratje Hrvati.

Vojaski nabor za goriško okoliš se je vršil pretekli teden v Gorici. Opožalo se je, da manjka iz raznih občin polno nabornikov. Iz županije Kojsko in Čepovanj n. pr. je bilo pozvanih na nabor 179 mladeničev, prišlo pa jih je le 120. Drugi so po svetu okoli, v Ameriki in kdo ve kje še.

Nevarnega tatu so ujeli v Gorici. Hotel se je polastiti biciklja nekega poštnega uslužbenca pa ga je videl nekdo, zasedoval in izročil rokom pravice. Oni človek je rekel, da se imenuje Jurčič, potem pa je pova-

dal, da se ne zove Valentin Kristan ter da je doma s Sončinino. Pri njem se nadali polno raznega orodja, kakršnega se poslujujoči tatuji. Policija je tudi dograla, da je približno pred kratekim iz kaznilnice v Gradču ob Šoči.

Umarl je v Trstu poštai uradnik g. Janko Plesničar star še 31 let.

Sin, ki preti materi s smrto? 19letni »sfaliranik« študent, Iv. Adamič, stanuječ v ulici Cecilia št. 13 v Trstu, je prava nadloga svojim staršem. — Vesel svoje malomarnosti in lenobje je že dolgo brez službe, a od svoje bolne matere, ki leži v postelji, zahteva dannadan denarja, in ako mu ne da, jo ta hudobne preteta in ji grozi s smrto. Ko dobi denar, se pa malopridne vlači po nizkotnih lokalih. Obupana mati je poskusila že vse mogiče, celo policijo je prosila intervencijo, a vse ne pomaga nič. V četrtek je ta hudobni sin zopet zagrozil svoji bolni materi, da jo ako mu do večera ne pripravi 30 K, ubije. — Te besede so ubogo ženo tako potrtle, da se ji je zdravje hudo poslabšalo. Očeta je pa nazadnje tu di minila potrebljivost in je dal vso stvar na zapisnik na policijskem ravnateljstvu. Hudobni in degenerirani sin je bil takoj arretiran in oddan na razpolago deželnemu sodišču.

Preprečena nesreča. Ko je dne 14. t. m. je vozil kmet Belko kapelana Jurija pl. Forka in njegovega prijatelja blagajnika Krajčovca iz vasi Marije Magdalene v Marijo Bistričo. Na potu je Forko prosil voznika, naj nekoliko postoji. Voznik to ni bil všeč ter je zakričal: »Ne bušti zibel!« Ko je kapelan le zahteval, naj ustavi konje, je Belko skočil z voza, potegnil nož ter zakričal: »Ti ne bušti več v cirkvi prodekoval!« Na to je sunil nož Forku v oko, ki mu je takoj iztekel. Kranjčovič je prestrašen odhitel, da bi poklical ljudi na pomoč. Med tem je Belko obdelaval kapelana z nožem. Na pol mrtvega so ga na to našli ljudje na cesti. Prepeljali so ga v zagrebško bolnico, ko je bila obojestranska nevarnost odstranjena. Le strojevodjevi pozornosti gre zasluga, da ni prišlo do najhujšega. Čuvaj prečine vsled tega ni zaprl, ker je bil v čuvajnici zaspal. Iсти dan so bile prečnice neki pri dohodu vlaka dvakrat odprte. Čuvaj je baje vsled tega zadremal, ker je v 48 urah imel le 10 ur počitka.

Samomor. Danes zjutraj ob 3/4 7 se je za evangelijskim pokopališčem ustrelil oženjeni, brezposredni sodar Ivan Glaser, rodom iz Št. Lovrenca pri Mariboru. Zadel se je v glavo in je bil takoj mrtev. Policijska komisija je odredila, da so truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Vzrok samomora je dosejal neznan.

Mrtvega so našli danes zjutraj ob 3. na Grubarjevem nabrežju 82-letnega starčka, mestnega ubožaca Jožeta Skraba. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner je odredil, da so truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

Redka nesreča. Ko je v soboto 23letni posestnik sin Ivan Strah iz Cerovec pri Litiji oral, mu je šel plug čez desno nogo in je mladenič pri tem zadobil težko telesno poškodo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

Tržaški kaznjenci v Ljubljani. V soboto je tržaška policija eskortovala od tržaškega k ljubljanskemu deželnemu sodišču 8 kaznjencev, kateri bodo morali tukaj odsedeti svojo kazeno.

Nabor na Vrhniku. V soboto bi imelo priti k naboru na Vrhniko 119 mladeničev, a jih je prišlo le 98, drugi so pa v Ameriki. Potrjenih je bilo 42.

Dopolnilne volitve v Iljibljanski občinski svet.

Pri današnjih dopolnilnih volitvah iz III. razreda so zmagali skoro soglasno narodno - napredni kandidatje. — Oddanih je bilo v 1. oddelku 277 glasovnic, med njimi 2 prazni. — Dobili so gg.: Josip Kozak 271, Fran Mally 273 in Pavel Kobler 269 glasov. Po 1 glas so dobili gg. I. Hribar, Fr. Bergant, I. Kregar, Fr. Šeber in Anton Bonaventura Jeglič. — V 2. oddelku je bilo oddanih 320 glasovnic, med njimi 1 prazna. Tu so dobili gg.: Josip Kozak 313, Fran Mally 317 in Pavel Kobler 310 glasov. Poleg tega so dobili gg. I. Šega 4 glasove, Fr. Šeber 2 glasova in po 1 glas E. Kristan, Fr. Brem, I. Zupančič, S. Treo in Fr. Šega.

Izvoljeni so torej gg.: Josip Kozak s 584, Fran Mally s 590 in Pavel Kobler s 579 glasovi.

Poskušen umor s stupom.

Od sklopne škatilice se je vinjetata (6 1/2 cm x 10 3 cm) odprla, pod vinjeto se je prikazal nastopni tisek: Campione senza valore, franco in tej le obliki:

103

CAMPIONE SENZA VALORE
—
franco.

65

Apel na občinstvo je imel že poslovni uspeh, kajti sodišča je na tačno poti v resu celo vrsta dokazov.

Štajerski in hrvožljivni poročili. **Shod v Idriji.**

Idrija 18. aprila. Včerajšnji javni ljudski shod je bil ogromno obiskan. Udeležencev je bilo gotovo nad 1000. Shod je soglasno obsodil pristranost deželnega odbora in zlobo tukajšnjih klerikalcev. Ti so bili na shod pozvani, pa se ga niso udeležili. Vlada se je pozvala, naj čuva avtonomijo in kriсти občine.

Konec slovenske obstrukcije v štajerskem deželnem zboru.

Celje 18. aprila. Včeraj je imel poslanec dr. Vekoslav Kukovec shod svojih volilcev v Gornjem gradu. Na tem shodu, ki je bil izredno dobro obiskan, je imel dr. Kukovec zanimiv govor, ki se nanaša na položaj v štajerskem deželnem zboru. Med drugim je rekel to-le: »Če danes govorim o slovenski obstrukciji v deželnem zboru štajerskem, govorim o nekdanjih ali bivših slovenski obstrukciji v Gradcu, zakaj te obstrukcije ni več. Meseca junija bo namesto imel štajerski deželni zbor kratko zasedanje, ki bo trajalo teden dni. V tem zasedanju se bo brez odpora s slovenske strani sprejel proračun in zvišanje deželnih dokladov samo na pivo in zemljiski davek, marveč na vse direktne davke.« Na vprašanje, kaj se Slovencem dalo, oziroma kaj se jim je obljudilo, da so odnehalo ob obstrukcije, je dr. Kukovec odgovoril, da je vprašanje treba staviti na večino slovenske deželnozborske delegacije v Gradcu, to je klerikalce, ki so se sami pogajali glede opustitve obstrukcije. Svoja izvajanja glede deželnega zборa je končal poslaneč dr. Kukovec z besedami: »S popolno gotovostjo lahko zatrjujem, da so pogajanja vlade s strankami v deželnem zboru štajerskemu že toliko napredovala, da zagotavljajo najbolj poučeni krogi, da bo deželni zbor meseca junija mirno zboroval in da se bodo Slovenci povrnili k zmerni opoziciji.«

Državne in deželne finance.

Dunaj, 18. aprila. Zastopniki »Slovenske enote« v proračunskem odseku bodo glasovali za predlog dr. Glombinskega, naj se postavijo v proračun za leto 1910 zopet vsi tisti izdatki, ki jih je vlada iz njega črtala.

Dunaj, 18. aprila. »Poljski klub« zahteva, naj se iz kompleksa davčnih načrtov vzameta dva načrta, ki sta v zvezi s saniranjem deželnih financ in da naj ima saniranje deželnih financ prioritetno pred vsemi drugimi zadevami. To je nemogoče brez temeljnih prememb v ministerstvu in v parlamentarni večini. Čuje se, da so tudi odločilni krogi začeli zahtevati remeduro obstoječih razmer in da je torej v kratkih pričakovati interesantnih dogodkov.

Spomenika nemško - avstrijske zvezze ne bo.

Dunaj, 18. aprila. Tu se je bil ustanovil odbor v namen, da postavi velik spomenik v proslavo nemško - avstrijske zvezze, kakor se je pokazala povodom bosanske krize. Nameravano je bilo postaviti Rolandov kip, dva moška, predstavljajoča Avstrijo in Nemčijo, z mečema v rokah. Meča bi bila okrašena z lovorjem. Politični nagibi so bili merodajni, da se je odbor razselil in da se spomenik ne postavi.

Armadni nadzorniki.

Dunaj, 18. aprila. Cesar je z najvišjo odredbo z 9. t. m. ukazal, da se imajo odslej »generalni armadni inspektorji« imenovati armadni nadzorniki. Armadni inspektor Albori je vpokojen.

Z armadna inspektorja sta imenovana: poveljnik III. kora Potiorek in poveljnik VII. kora vitez Frank. Sedaj so 4 armadni inspektorji: imenovana dva, nadvojvoda Evgen in general Varešanin.

Baron Bienerth pri cesarju.

Dunaj, 18. aprila. Cesar je včeraj sprejel v dolgotrajni posebni avdijenci ministrskega predsednika barona Bienertha, ki mu je poročal o položaju v parlamentu.

Hrvožljivi in Rovinj.

Dunaj, 18. aprila. Ker je dunajski nuncij napravil bivšemu predsedniku Združenih držav obisk, razglasila Vatikan, da je nuncij to storil, ne da bi bil vprašal ali dobil kako navodilo iz Vatikana in da je torej njegov obisk glede Vatikana brez pomena.

Sloveni v državnem zboru.

Dunaj, 18. aprila. Bivši minister dr. Žaček je imel v »Narodnem klubu« velik govor o stališču Slovanov zlasti Čehov v državnem zboru. Pričakanje, da bo splošna in enaka volilna pravica zboljšala položaj Slovanov v državnem zboru, se ni izpolnilo. Kolikor toliko so tega krivi tudi Čehi sami. Žaček je o tem občurno razpravil. Češki meščanski poslanci

ne postopajo pravilno s socijalnimi demokrati. Čehi so preveč razčlenjeni in vsaka frakcija je na drugo ljubosumna in ji dela težave. Največje zlo je, da Čehi nimajo pred očmi jasnih ciljev, da sami ne vedo kaj hočejo in da so veliki samo v negaciji. Slovanom je prinesla veliko škodo bosanska politika, vsled katere se je Avstrija tesneje zvezala z Nemčijo. Zunanja politika je odločilno vplivala na notranjo. Dalje je računati z nemško očitnostjo in trdoglavostjo — dočim so Slovani med seboj needini. Žaček je zahteval naj se Slovani oziroma vsaj Čehi zedinijo na pozitiven program, ki ga naj postavijo nasproti neizvedljivemu nemškemu programu. Pri tem morajo misliti na to, da pride do nekakega pobotonja z Nemci na Češkem. Pred vsem je treba zbrati sile na enotno delo, ker samo kdor ima silo, ima tudi veljavno.

Bienerth znubi, »Slovensko Enoto.«

Brno, 18. aprila. »Našinec«, glasilo poslanca dr. Hrubana, javlja, da bo baron Bienerth pričel s »Slovensko Enoto« pogajanja, da bi jo pritegnil nase ter jo pregovoril, da bi vstopila v vladno večino.

Novčanje na Ograkem.

Budimpešta, 18. aprila. Honvedni minister je odredil, da se ustavi rekrutiranje.

Roosevelt v Pešti.

Budimpešta, 18. aprila. Sn

Svoj sklonišč je potem zaznali
najbolj muhasti izmed mesecov in
vsak človek ima vzrok, da se boji od
njega nevarnosti za zdravje. Tem ne-
varnostim se pa lahko ogremo, ako
redno rabimo Fayeve pristne sodenske
mineralne pastilje. Ubranimo se no-
vega in zatiramo prehljenje, ki ga že
imamo in predvsem zanesljivo in smo
povrh še gotovi, da s pastiljnimi solmi
koristimo vsemu organizmu. Fayeve
pristne sodenske stanejo samo K 1:25
škatljiva in se dobivajo v vseh zade-
nih trgovinah.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni dobavitelj,
Dunaj, IV. 1. Grosse Neugasse 17.

Meteorologično porodlo.

Vrhina nad morjem 3002. Srednji ročni dek 7369 mm

Cas opazovanja	Stanje baremetra v mm	Temperatura v °C	Vetovi	Nebo
16. 2. pop.	728.7	17.4	sr. zah.	del. oblač.
9. zv.	728.2	12.0	sl. szah.	jasno
17. 7. zj.	727.5	9.0	brezvetr.	megla
- 2. pop.	725.6	17.6	sl. zahod	del. jasno
" 9. zv.	728.0	9.0	m. szahod	"
18. 7. zj.	728.8	10.5	p. m. szah	oblačno

Srednja predvčerajšnja temperatura 13.5°,
norm. 9.8° in včerajšnja 11.9°, norm. 10.0°,
Padavina v 24 urah 0.0 mm in 9.7 mm.
Dež v nedeljo pop., proti severovzh. točka.

Zahvala.

Ker nam je nemogoče osebno,
izrekamo tem potom srčno zahvalo za
vse izraze sočutja ob nenadomestljivi
izgubi našega iskreno ljubljenega oče-
ta, tasta in starega očeta, gospoda

Ivana Možlina

imejitelja zasluzn. križca in jubilej. kolajne
vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem, ki so nepozabnega rajnika
počastili na zadnjem potu; osobito
pa se zahvaljujemo gospodom urad-
nikom južnega kolodvora in cen-
osobi za izkazano čast, kakor za
lepe darovane vence.

V Ljubljani, 18. aprila 1910.

Žaluoči ostali.

Iščem službo hišnika.

Vstopim lahko takoj.

Naslov se izve v upravnosti »Sloven-
skega Naroda«. 1374

Dobro idoča brivnica

na prometnem prostoru, se zaradi dru-
žinskih razmer 1381

takoj proda.

Vprašanja na upravnost »Slov. Nar.«
pod »stalna eksistenza«.

Zastonj in poštne prosto:

Domača knjižnica.

Seznam izbranih, najboljših del slo-
venske literature in svetovne literature
v dobrih prevodih.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Še nekaj let davka prosta

s travniki, velikim
dvoriščem in dobro
idočo obrtjo na naj-
bolj razvijajočem se
kraju Ljubljane

se proda

pod ugodnimi plačilnimi pogoji. V hiši
se lahko izvršuje ena ali več obrti.

Vprašanja na upravnost »Slo-
venskega Naroda«. 1379

Železnato vino

lokacija Piceolija v
Ljubljani, c. in kr.
dvorni založnik, pa-
pežev dvojni založnik,
vsebuje za slabe-
krvne in nervozne
osebe, za blode, sla-
betne otroke, lahko
prebavljiv železnat iz-
delek. Polovična ste-
klenica K 2—. Poštni
zavoj (4 steklenice)
franko zavoj in poštai-
na, stane K 8.40. Na-
ročila po povzetju.

373

374

**Može se v nežem
dobro vpoljana trgovina
z močnim blagom**
v prometnem kraju na Gorenjskem.
Oprava in zaloge se prevzame in od-
plača po dogovoru. — Ponudbe pod
»Trgovina 1909« na upravnost
»Slov. Naroda«. 1290

Več stanovanj
s 3 sobami in pritiklinami
se odda na Turjaškem trgu 1.
Vpraša se v pisarni Filipa Zupančiča v Šubičevi ulici 2. 1376

**Več mladih
mizarških pomočnikov**
kateri imajo veselje priučiti se pola-
ganju parket, **dobi trajno delo** pri
tvrdki 1347

Ferdo Primožič
mizarstvo, Ljubljana, Rimska cesta 16.

Nikdar več!

ne premenjam mila, odkar rabim Berg-
mannovo **lijepino mlječno milo** z
lesenim konjičkom (znamka lesen
konjiček) tvrdke Bergmann & Co.,
Dečin na L., ker je to edino najbolj
učinkujče medicinalno milo proti
sojnčnim pegam in za negovanje lepe,
mehke in nežne polti. Kos po 40 vin.
se dobiva po vseh lekarnah, drogeri-
jah, parfumerijah itd. II 505

Pavla Pollak roj. Smolej

včeraj po nenadni bolezni preminula.
Pogreb se vrši v torek 19. t. m. popoldne v Tržiču.
Sv. mase se bodo služile v župni cerkvi v Tržiču.
Prosi se za tiko sočutje in se venci po Žeji rajnice
hvaležno odklanajo.

V Tržiču, dne 18. aprila 1910.

Žaluoči ostali.

Pozor kolesarji!

Močna kolesa od 110 K naprej, fineša od 150 K naprej.

Glavna zaloga „Puchovih“ koles 1257
kot znana najfinnejša z najlažjim tekom.

Vse kolesarske notrebštine, popravila in najnovejši fini

šivalni stroji po najnižjih tovarniških cenah.

FR. ČUDEN trgovec v Ljubljani.

— Ceniki zastonj in poštne prosto. —

Redka prilika za nakup!

K 44.40 stane

1 kompletne obleke za gospode ali kostum

1 modni površnik " " " reglan ali prašni plač

1 posamezne blače " " " krilo iz blaga ali za prati

1 modni telovnik " " " bluza ali jupon

1 klobuk ali slamnik " " " velika modna čepica

Pav in pavovka

oba po 2 leti starci 1376

se ceno prodasta.

Franc Kalan, Živnica, Gorenjska.

Sprejme se takoj 1320

strojnik občen ključavničar

Samo z daljšo praksjo v elektriki imajo
prednost. Plača po dogovoru.

Pivovarna Menges.

Trgovski učenec

zdrav in krepak, z dobrimi šolskimi
spriceljavi,

se sprejme v večjo trgovino špecerije

v Ljubljani. 1306

Pismene ponudbe je poslati v
kuvertu, naslovljenem na upravnost
»Slovenskega Naroda« v Ljubljani z
dostavkom »Trgovski učenec«.

V Ljubljani ali nje neposredni bližini
se išče 1370

skladiščni prostor

približno 1000 m² velik, event. s skla-
diščem, v **najem** ali se tudi pod
ugodnimi pogoji **kupi**.

Ponudbe z natančno navedbo kraja,
event. pogoji, je poslati uprav. »Slov.
Naroda« pod šifro »Prostor A. L.«

Franc Kalan

Škofja Loka

Mici Kalan roj. Gosar

Stara Loka

poročena.

Škofja Loka, 18. aprila 1910.

1377

Lepa birmanska darila!

Največja in najbogatejša izbira, po **jako zni-**
žanih cenah.

Se vladu priporočam gg. botricam in boterčkom za
obiljen obisk z velespoštojanjem

FR. ČUDEN trgovec v Ljubljani.

Več dobroh

pokladalcev parketov

sprejme v trajno delo

Janko Primožič, Reka, kavarna Fiume.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino 372

KUČ.

naiboljše zdravje.

Br. Novakovič, Ljubljana.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIC, Ljubljana, Mostni trg 5.

Bojnička glavnica K 3,000,000.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Pedrazalec v Spiljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vioge na knjižice in na tečni račun ter jih
obrestuje od due vioge po čisti

4 1 0
2 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednosne papirje vseh vrst
po dnevni kurzi.

2 spremna ključavničarja

sprejme v trajno delo 1373

Franc Smid v Sp. Ščit, na Planinski cesti.

Nanovo stanovanje

urejeno 1311

se tako odda v Škofji Loki, Glavni trg 36.

Več se izve ravnotam. 1311

1372

Posestvo

vtric velike ceste in kolodvora v Polj-
čanah na Sp. Štajerskem so proda.

Več pove Ježovnik ravnotam.

Majhna hiša

na Sv. Petra predmestju se zarad

bolezni 1362

po nizki ceni proda.

Vpraša se

v prometni pisarni Petra Mateliča
v Ljubljani, Škofja ul. 10. Tel. 155